

П. Г. УДХАУС
ГОЛЯМАТА СДЕЛКА

Превод от английски: Стоян Бабалев, 1997

chitanka.info

В един ъгъл на бара „Въдичарски отдих“ беше възникнал разгорещен диспут между един Млад Костур и една Светла Бира. Гласовете им се повишаваха все по-сърдито.

— Олд^[1] — викаше Младият Костур.

— Ол — викаше Бирата.

— Обзалагам се на милион лири, че е Олд.

— Обзалагам се на милион трилиона лири, че е Ол.

Господин Мълинър ги погледна снизходително, отпивайки от топлия скоч с лимон. В случаи като този, винаги го викаха за арбитър.

— Какъв е спорът, господа?

— За песента „Олд Ман Ривър“ — каза Младият Костур.

— „Ол Ман Ривър“ — настоя Бирата. — Той казва, че е „Олд Ман Ривър“, а аз казвам, че е „Ол Ман Ривър“. Кой е прав?

— Мисля — каза господин Мълинър, — че и двамата. Господин Оскар Хамърстейн, който е написал тези прекрасни стихове, предпочитал „ол“, но аз смятам, че и двата варианта са еднакво правилни. Моят племенник понякога използваше единия, а друг път другия, според вдъхновението на момента.

— Кой племенник?

— Реджиналд, синът на покойния ми брат. Той е пял тази песен много пъти и когато съдбата му претърпя внезапен обрат, трябваше да я изпее на годишния концерт в Долно Бръщолевене в графство Устършър, където си живееше съвсем скромно по това време.

— Съдбата му претърпя обрат, така ли?

— Забележителен. Та Реджиналд си репетираше полугласно над яйцата с бекон за закуска точно това парче, когато чул пощальонът да чука на вратата и станал да отвори.

— О, здравей, Багшот — казал той. — Премести сандъка.

— Сър?

— Вдигни тази бала.

— За каква бала говорите, сър?

— Пийни си малко и... О, извинявай — казал Реджиналд. — Мислех си за нещо друго. Забрави какво съм ти говорил. Това писмо за мен ли е?

— Да, сър. Препоръчано.

Реджиналд се подписа за писмото и поглеждайки го, видял, че името и адреса на гърба на плика били на Уотсън, Уотсън, Уотсън,

Уотсън и Уотсън от Линкълнс Ин Фийлдс. Отворил го и прочел, че бандата го кани на посещение колкото се може по-скоро, за да разбере за нещо от голяма полза за него.

„Голяма полза“ било нещо, което Реджиналд искал да конкретизира колкото се може по-бързо, така че хванал влака за Лондон, отбил се в Линкълн Ин Фийлдс и се почувствал толкова замаян, че ако някой го бутнел с клечка за зъби, би паднал, когато Уотсън, или Уотсън, или Уотсън, или пък Уотсън, или пък може би Уотсън го информирал, че според завещанието на един братовчед от Аржентина, когото Реджиналд не бил виждал от години, последният, сиреч Реджиналд, трябвало да получи сумата от петдесет хиляди лири. Не е чудно, че при тази вест племенникът ми се олюлял и дори щял да падне, ако не се хванал за някакъв минаващ Уотсън. Такова нещо би замаяло всеки, особено някой, който като Реджиналд е оцетен в главата. Освен способността да пее „Олд Ман Ривър“, може би инстинктивно, той не блестял с нищо особено. Аманда Бифън, момичето, което обичал, въпреки че се възхищавала от външния му вид — защото както всички Мълинърови, той бил изключително красив — никога не би променила мнението си, че ако мъжете бяха плочки за домино, той щял да бъде двойно празно.

Първото нещо, което направил, като излязъл от офиса на Уотсъните, било, разбира се, да поръча телефонен разговор с Долно Бръцолевене и да каже на Аманда за този изключителен късмет, който го бил споходил, защото това щяло коренно да промени развитието на тяхната любов. Досега те трябвало да пазят в тайна годежа си, защото нито единият, нито другият искали да безпокоят чичото на Аманда и неин опекун, сър Джаспър Тод, пенсионираният финансист.

Реджиналд разполагал с приличен ергенски доход, който позволявал на човек да похапне три пъти на ден и да ходи от време на време на лов и риболов, но преди тези парички да му паднат от небето, той в никакъв случай не бил зет-мечта и теорията на Аманда, че сър Джаспър, ако научел за годежа, щял да получи петдесет и седем истерични припадъка, била без съмнение вярна.

— Кой беше това, скъпа моя? — попитал сър Джаспър, когато Аманда затворила телефона.

Тя му отговорила, че това бил Реджиналд Мълинър, който ѝ се обадил от Лондон и продължила:

— Съобщи ми най-прекрасната новина. Наследил петдесет хиляди лири. Представяш ли си?

— Нима? — вдигнал вежда сър Джаспър. — Брей, брей! Я виж ти!

Когато един финансист, пък ако ще и пенсиониран, научи, че млад човек от умствения калибър на Реджиналд Мълинър се е сдобил с петдесет хиляди лири, той не казва просто: „Я виж ти!“ и с това да приключи. Той се оттегля в кабинета си, слага мокра кърпа на чело, нарежда да му донесат много кафе и започва да тъкми планове как да измъкне парите. Сър Джаспър имал много разходи и новината, че младият му приятел е наследил такава голяма сума пари му изглеждала, понеже той бил набожен човек, като отговор на молитвите му. Той често си мислел каква горчива ирония е тъпанар като Реджиналд, толкова скъпернически създаден от природата и идеален обект за измъкване на парички, да няма нищо, което да му измъкнеш.

Няколко дни по-късно той позвънил на Реджиналд у дома му.

— Добро утро, Мълинър, мойто момче — цъфнал сър Джаспър.

— О, здравейте, сър.

— Аманда... Какво каза?

— А?

— Стори ми се, че чух да казваш: „Той не сади картофи, той не сади памук.“ Кой не сади картофи и в каква връзка ги казваш с този памук?

— О, ужасно съжалявам. Ще пея „Олд Ман Ривър“ на концерта на селото тази вечер и сигурно несъзнателно съм си тананикал.

— Разбирам. Смешна песен, а? — изгукал сър Джаспър.

— По-скоро би могла да се нарече тъжна. Или може би кахърна. Става дума за един негър от Мисисипи, който го втриса, щом стане въпрос за работа.

— Да, да. Мисля, че с повечето негри е така. Добре, да прави каквото ще този негър. Аманда ми разказа за твоя голям късмет. Моите сърдечни поздравления, момчето ми. Дали ще ти бъде удобно да ми отделиш малко време да се видим тази сутрин? Бих искал да си поговорим малко.

— О, разбира се.

— Но не веднага, ако нямаш нищо против, защото имам среща с един човек от застрахователната компания след няколко минути, за да

увеличим застраховката на къщата. Да речем, след един час.

— Чудесно.

В уречения час Реджиналд слязъл от новия си мотоциклет пред вратата на резиденцията на сър Джаспър и видял сър Джаспър на входната врата да се разделя с някакъв мъж с бомбе. Бомбето си заминало, а сър Джаспър погледнал към мотоциклета, както се сторило на Реджиналд, с неодобрение.

— Нова придобивка, а?

— Купих го преди няколко дни — скромно промълвил Реджиналд.

Сър Джаспър поклатил глава.

— Скъпа играчка, момчето ми. Надявам се, че не си от онези младежи, които щом забогатееят изведнъж, започват да вирят нос и да пилеят богатството си за глупости и шарении?

— В никакъв случай — отвърнал Реджиналд. — Имам намерение да се залепя за сумичката си като лейкопласт. Адвокатът, който ми съобщи добрата вест, ми препоръча да вложа парите в нещо, наречено Инвестиционен заем. Не ме питайте какво означава, защото нямам и най-смътна представа, но е нещо, ръководено от правителството. Купуваш си едно, а получаваш две — все едно си намерил парите на улицата. Плащат по четири и половина процента на година, каквото и да значи това, с чистата печалба, както ми го обясни правната акула. Така че моите петдесет хиляди ще ми носят повече от две хиляди на година. Бих казал, че това е доста прилично и е чудно от колко време се занимават с това.

За негова изненада сър Джаспър не изглеждал заразен от ентузиазма му. Би било пресилено да се каже, че го изгледал подигравателно, но било нещо много близко.

— Две хиляди не е много — изхриптял той.

— Не е ли?

— В тези инфлационни времена и увеличаване на цените си е направо милостиня. Не би ли желал да са двадесет и пет хиляди?

Реджиналд не се замислил.

— Би било добре — казал той.

— Можем много лесно да го уредим. Правил ли си проучване на петролния пазар?

Реджиналд останал изумен от новината.

— Не знаех, че има специален пазар за петрол. Аз ходя да зареждам на бензиностанцията.

— Но знаеш колко важен е петролът за промишлеността?

— О, разбира се. Сардини^[2] и разни такива.

— А така — завъртял глава сър Джаспър. — Няма по-сигурна инвестиция. Случайно разполагам с акции на компанията „Вонящата река“, може би най-доходните на борсата, и мисля, че мога да ти продам за петдесет хиляди, тъй като ти си — мога ли така да се изразя — личен приятел. Ще ти носят сигурни петдесет процента.

— На година?

— Точно така.

— На човек?

— Да. Годишната доходност, мисля, ще бъде някъде около двадесет и пет-тридесет хиляди лири.

— Я виж ти! Звучи страхотно. Сигурен ли сте, че можете да ми продадете тези акции? Няма ли да загубите пари?

Сър Джаспър се усмихнал.

— Когато станеш на моята възраст, момчето ми, ще разбереш, че парите не са всичко в този живот. Както някой беше казал: „Не вярвам да живея два пъти живота си. Така че всякакво добро дело, което мога да извърша и всякаква добрина към ближния, нека сторя сега, защото друга възможност може и да нямам“. Подпиши тук — казал сър Джаспър, вадейки от вътрешния си джоб купчина документи, празен чек, писалка и парче попивателна хартия.

С приповдигнато настроение Реджиналд се запътил да търси Аманда. Намерил я облечена за тенис, тъкмо когато се качвала в колата си, за да отиде в съседното имение и ѝ съобщил голямата новина. Доходът му — казал ѝ той — от този момент нататък щял да бъде двадесет и пет хиляди лири или някъде там всяка календарна година, което не можеш да отречеш, че е тлъста сумичка и това прекрасно състояние на нещата изцяло се дължало на благоразположението на чичо ѝ Джаспър. Казал ѝ още, че без никакво колебание ще се моли на господ да благослови сър Джаспър Тод.

Момичето, за негово притеснение, вместо да се разтърчи наляво-надясно, пляскайки с малките си ръчички, подскочило право нагоре като котка, седнала върху горещ радиатор.

— Искаш да кажеш — извикала тя, след като се приземила и се втренчила в него с пламнали очи, — че си му дал всичките петдесет хиляди?

— Не „дал“, любов моя — отвърнал Реджиналд развеселен. Жените разбират толкова малко от финанси. — Това, което става в такива случаи, е един човек, например аз, дава на друг човек, например чичо ти, малко пари и в замяна на това получава едни неща, на които им казват акции. И тези акции, защо точно, още не съм успял да разбера, са източник на богатство, много по-голямо и от най-смелите мечти. Тези акции на „Вонящата река“, например...

Аманда изсумтяла толкова гръмовно, сякаш в градината някой е стрелял с пистолет.

— Нека да ти кажа нещо — казала през зъби тя. — Един от най-ранните ми детски спомени е как седях на коленете на чичо Джаспър и го слушах с ококорени очи да разказва, че в момент, когато не бил съвсем на себе си, след удар по главата с бутилка от някакъв недоволен акционер на общо събрание, позволил на някакъв мошеник да му пробута тези акции на „Вонящата река“, които са без никаква стойност. Още помня блясъка в очите му, когато спомена за твърдото си решение някога някъде да открие глупак, за да се отърве от тях. Той знаеше, че такъв глупак трябва да е глупакът на глупаците, този, който срещаш само веднъж в живота си, но това беше звездата, която той следваше търпеливо през целия си живот, без да се отклонява от целта и беше уверен, че ще успее. За илюстрация цитираше лорд Тенисън^[3], като обясняваше какво е имал предвид, когато е писал, че използваме мъртвото си аз като брод към по-висока цел.

Не е лесно да накараш Реджиналд Мълинър да се притесни, но този разказ постигнал това. Думите й, според него, означавали само едно нещо.

— Искаш да ми кажеш, че тези акции не струват нищо?

— Може би като тапети биха придали естетичен привкус на някой кабинет или детска стая, но иначе бих определила стойността им като несъществуваща.

— В такъв случай аз съм ограбен.

— Също и разорен.

— Тогава как ще се оженим?

— Просто няма. Нямам намерение — хладно каза Аманда — да свързвам живота си с мъж, който без съмнение е почетен член на Клуба на Прахосниците. Ако се интересуваш от бъдещите ми планове, ще те информирам накратко. Сега отивам да играя тенис с лорд Нъбъл от Нъбъл Тауърс. Между сетовете, или може би поднасяйки ми джин с тоник в края на мача, той ще ми предложи да стана негова съпруга. Досега винаги е правил така. Този път моят отговор ще бъде положителен. Сбогом, Реджиналд. Беше ми хубаво заедно с теб. Ако хванеш алеята вдясно, ще намериш обратния път.

Реджиналд не е от тези, дето бързо схващат, но четейки между редовете, той почувствал какво тя искала да му каже.

— Звучи ми като скъсване.

— Така е.

— Искаш да кажеш, че всичко свърши?

— Да.

— Захвърляш ме като... как се казват тези неща, дето хората хвърлят?

— Скъсана ръкавица, предполагам, е фразата, която търсиш.

— Знаеш ли — казал Реджиналд, осенен от внезапна мисъл, — не мисля, че някога съм изхвърлял скъсана ръкавица. Моите винаги ги давам на Армията на Спасението. Както и да е, това е друга тема. Въпросът сега е, че това ми къса сърцето.

— Момиче, което не умеє да се контролира като мен — каза Аманда, замахвайки с ракетата, — би ти счупило празната тиква.

Ситуацията, в която се оказал Реджиналд Мълинър в този слънчев летен ден, можела да се характеризира в няколко точки: бил загубил петдесет хиляди лири, момичето, което обичал, бил с разбито сърце и му излизала пъпка отзад на врата — комбинация, която според него била истинско наказание от съдбата. Единственото нещо, което можело да се счита за положително, било, че душевните терзания му помогнали да влезе в изключителна форма за песента „Олд Ман Ривър“ на концерта на селото.

Много малко внимание отделихме на проблема как трябва да се изпее песента „Олд Ман Ривър“, при все че този въпрос е от изключителен интерес. Досега май не беше споменато, че тази песен не може да се изпълни правилно от певец, който се чувства на седмото небе и е преливащ от щастие. Целият аромат може да се предаде и

всяка нотка да се изстиска само от човек, потънал в алкохол, размишлявайки мрачно за живота по принцип. Хамлет би я изпял прекрасно. Също и Шопенхауер, и Дж. Б. Пристли^[4].

И така, в осем часа същата вечер, на естрадата в кметството, изправен до госпожица фризби, учителката по музика, която му акомпанирала, Реджиналд Мълинър запял на фона на Британското знаме.

Трудно му било дори да започне при вида на Аманда на първия ред, в близост до един млад мъж с конска физиономия, огромни уши и без никаква брадичка, в когото разпознал лорд Нъбъл. Лицето на Реджиналд било в хармония с чувствата, а във всеки тон се долавяло нещо от духа на Хамлетовия баща. Когато стигнал до пасажа: „Сигурно знае нещо, но не казва нищо, само скита без посока...“ в цялата зала нямало око без сълзи — и да е имало, били са само няколко — а аплодисментите от сектора с билети по два шилинга и от този с по един шилинг, и от този с по шест пенса, и от този с правостоящите за по три пенса, могат да се опишат само като гръмотевични. Изпял три биса, излязъл още за шест поклона и ако не пуснали завесата, щели да станат седем. Това издание за културния живот — „Варайъти“, не отразява любителски концерти в места като Долно Бръщолевене, но ако го правеше, заглавието за изпълнението на Реджиналд щяло да бъде:

МЪЛИ ГИ РАЗБИВА

Това торнадо от възхищение имало забележително въздействие върху Реджиналд. Все едно че минал през някакво велико духовно преживяване. След това изпълнение той бил изцяло променен човек. Обикновено плах, в този момент усещал някакво странно чувство на сила. Почувствал се уверен и силен и за първи път способен да се изправи срещу сър Джаспър Тод, който досега предизвиквал у него само страхопочитание, за да му каже какво мисли за него.

Още преди да излезе на чист въздух му хрумнали шест чудесни сравнения за сър Джаспър, като най-невинното било „дърт шкембест

мошеник“. Решил да не губи повече време и да ги сподели с финансиста очи в очи.

Не бил видял сър Джаспър сред публиката. На стола, на който би трябвало да седи, отдясно на Аманда, погледът му забелязал нещо, приличащо на жена от добро семейство, която гледа много котки. Заключение било, че въпросният господин е пропуснал концерта и се наслаждава на спокойната вечер в дома си. Точно към този дом се запътил и Реджиналд.

Имението на сър Джаспър било огромна сграда от времето на Тюдорите, една от онези внушителни постройки, които пенсионираниите финансисти толкова често си купуват, за да се заселят в провинцията и когато разберат колко разходи ще им струва поддръжката им, започват горчиво да съжаляват. Построена по времето, когато стопаните са смятали, че домът не е дом, ако в него няма място за шейсет гости и съответния брой прислуга, тя се издигала, напомняйки крепостта Уиндзор^[5], и в разговор с други пенсионирани финансисти сър Джаспър я наричал бял слон^[6] и болка в тила.

Когато Реджиналд стигнал до масивната входна врата, фактът, че неколкократното позвъняване не предизвикало никаква реакция, му подсказало, че прислугата сигурно е пусната в отпуск заради концерта. Но младият човек бил сигурен, че човекът, когото търсел, бил някъде вътре и тъй като току-що бил измислил още пет нови имена, като по този начин ги закръглил на единадесет, нямал намерение да отстъпва пред някаква си врата. Както и Наполеон би направил на негово място, той се заоглеждал наоколо, докато намерил стълба. Взел я, подпрял я на балкона на една от стаите на първия етаж и се покачил. В този момент измислил дванайсетото име и то било най-хубавото от всички.

Прозорците на провинциалните къщи рядко се заключват нощно време и Реджиналд с лекота отворил този, до който успял да се добере. Озовал се в богато украсена приемна, минал по коридора и стигнал до антре, водещо към главния хол.

В момента там нямало никого, но скоро сър Джаспър се появил през вратата от другата страна на стаята. Сигурно е бил долу в мазето, защото носел голяма кутия, в която бъркал и ръсел по пода нещо, очевидно парафин, ако се съдело по миризмата. Правейки това, той си пеел тихичко песента „Орем нивята и хвърляме добри семена по

земята“. Реджиналд забелязал, че целият под бил посипан с хартия и дървени стърготини.

Странно, помислил си той. Без съмнение това е някой от модерните методи за чистене на петна. Сигурно много ефективен, но ако отношенията им били по-сърдечни, той би извикал на финансиста, предупреждавайки го, че по този начин може да направи пожар. Парафинът е опасно нещо.

Но Реджиналд не бил в настроение да предупреждава добронамерено този човек. Единственото нещо, което искал, било да започне да го нарича с обидните имена, вече четиринайсет на брой, кипящи и напираси от врящия казан на душата му. И тъкмо се канел да го направи, когато погледнал случайно ръката си, подпряна на перилата, и видът ѝ го възпрял.

Бях пропуснал да спомена — човек така се увлича в разказа, че забравя подробностите — че за да постигне съвършено изпълнение на „Олд Ман Ривър“, Реджиналд си бил нацапал лицето и ръцете със сажди. Артистът у него му бил подсказал, че би било глупаво човек в изрядно вечерно облекло, с карамфил на ревера и розово личице над бялата яка, да се опитва да убеди интелигентната публика, че е един страдащ негър, който иска да избяга от Мисисипи.

В случая това рязко променило сценария. Въпреки че, както досега се видя, не блестял с остър ум, Реджиналд разбрал, че ако някой — да го наречем X, иска да окаже натиск върху някой друг — да го наречем Y, то X е в много неизгодна ситуация, ако е нацапан със сажди. Още самото начало би насочило нещата в погрешна посока. Необходимо било, ако ще раздрусва здраво стария мошеник със Джаспър Тод, да отскочи до вкъщи и да се измие.

Цъкайки с език, защото този пропуск го разочаровал и ядосал, Реджиналд се върнал при стълбата и слязъл по нея. И тъкмо кракът му стъпвал на земята, когато една тежка ръка го хванала за рамото и глас, строг и официален по интонацията си, отбелязал:

— Хоп.

Това бил полицай Попджой, бдителният пазител на реда в Долно Бръщолевене. Последният бил един от малкото жители на селото, които не присъствали на концерта. Концертите не значат нищо за полицай Попджой. Дългът и гласът на Бога му подсказвали —

концерт-неконцерт да обхожда маршрута си през нощта. И той ги послушал.

Задълженията му включвали и хвърляне на едно око на дома на сър Джаспър Тод, и окото, което сега хвърлил, закачило някакъв крадец-негър, слизащ по стълба от балкона на първия етаж. Това му се сторило доста подозрително. „Добра работа“ — помислил си полицай Попджой и както споменахме, хванал Реджиналд за рамото.

— Хоп — казал още веднъж. Той бил човек на малкото думи, с подчертан вкус към едносричните.

А какво се случило през това време с Аманда?

По време на вълнуващото изпълнение на Реджиналд тя слушала със затаен дъх, объркана и с разтърсена до дъно душа. С всяка нота, която той изтръгвал дълбоко чак от подметките на обувките си, тя отново чувствала старата любов да се завръща у нея и много преди той да излезе за шестия си поклон, тя знаела, че това е мъжът, ако можем така да се изразим, единствената глава лук в яхнията и би било лудост да търси щастието си другаде, особено като съпруга на мъж с огромни уши и без никаква брадичка, и с физиономия на участник в следобедните надбягвания в Кемптън Парк.

— Обичам те, обичам те — шепнела тя и когато лорд Нъбъл дочул това, се усмихнал и казал:

— Само така, моето момиче, така те искам!

Тогава Аманда се обърнала и му отвърнала хладно:

— Не става въпрос за теб, нещастнико!

И развалила годежа.

И сега тя била на път за вкъщи, изпълнена с тъжни мисли за човека, когото обожавала, мъжът, изгубен за нея завинаги, както се страхувала.

Ще ѝ прости ли някога суровите думи, които му изрекла?

Много съмнително.

Ще го види ли отново?

Срещу този въпрос спокойно може да запишете „да“, защото в този момент, успял да се измъкне от хватката на полицаия с хитър ритник по левия глезен, Реджиналд се задал в галоп зад ъгъла с шейсет километра в час. Докато размишлявала какво може да накара човек да бяга с такава скорост, от мрака изплувал полицай Попджой, развивайки скорост около седемдесет километра в час.

Когато човек със скорост седемдесет километра в час преследва друг човек, способен да развива скорост само шейсет километра в час, развръзката е само въпрос на време. В този случай полицаи Попджой дошъл даже по-рано, отколкото бихте очаквали, защото Реджиналд се препънал в един камък и паднал като чувал с картофи. Властта се изправила над него като великан.

— Хоп — казал отново полицаи Попджой, защото, както беше вече изяснено, той бил човек с ограничени речеви ресурси и всичко женско у Аманда изведнъж се оживило. Тя нямала никаква представа за какво става въпрос, но било съвсем очевидно, че мъжът, на когото била отдала сърцето си, бил на път да бъде отведен в полицията и само верен приятел можел да го спаси. Посягайки към кутията с инструментите, тя извадила един гаечен ключ и безшумно се приближила към полицаи изотзад. Той паднал с тъп звук на земята и Реджиналд, поглеждайки нагоре, видял кой е този, който се бил притекъл на помощ. Душата му мигновено се изпълнила с бурни чувства.

— О, здравей — казал той. — Ето те и теб.

— Да.

— Приятна вечер.

— Прекрасна. Как си, Реджи?

— Великолепно, благодаря, след като очисти ченгето.

— Забелязах, че нещо ти досажда.

— Така си беше. Не мислиш, че може да се оправи и да ми се нахвърли пак, нали?

— Мисля, че ще бъде извън обръщение още известно време. В това отношение той се различава от мен, защото аз съм отново в обръщение.

— Ъ?

— Развалих годежа с Пърси Нъбъл.

— О, добре.

— Ти си този, когото обичам.

— О, още по-добре.

— А сега — продължила Аманда, — разкажи ми всичко. Как се случи така, че ченгето те подгони?

Тя изслушала замислено разказа на Реджиналд за събитията през тази нощ и неочаквано се почувствала изключително заинтригувана от

описанието на действията на чичо й Джаспър.

— Казваш, че ръсел парафин наляво и надясно?

— Обилно.

— А на пода имало хартия и дървени стърготини?

— В огромни количества. Доста опасно, както ми се стори.

— Прав си. Ако случайно изтърве запалена клечка кибрит...

— Виж — каза Аманда. — Отивай у вас и се измий. Аз ще остана тук и ще помогна на ченгето, щом дойде на себе си.

Няколко минути по-късно полицай Попджой отворил очи и попитал:

— Къде съм?

— Ами тук — отвърнала Аманда. — Видяхте ли какво ви удари?

— Не.

— Беше оня руски спътник, за който сигурно сте чели по вестниците.

— Ужас!

— Ужас е точната дума. Тези спътници халосват здравата, нали? Главата ви се нуждае от бифтек или нещо друго, с което да бъде наложена. Качвайте се в колата ми и да видим какво може да ни предложи килера на чичо Джаспър.

В това време сър Джаспър бил използвал всичкия парафин от килера и бил излязъл до гаража за бензин. Той приближавал стълбите, когато Аманда паркирала колата. Вълнението му при появата й било доста видно.

— Аманда, не те очаквах в следващите два часа.

Момичето слязло от колата и го дръпнало настрана.

— Така — каза тя, — мисля, ме всичко ми стана ясно още щом Реджи Мълинър ми разказа преди малко, че те е видял да посипваш пода в хола с хартия и дървени стърготини и да ръсиш отгоре им парафин.

Ненаправно сър Джаспър бил председателствал стотици общи събрания. Той запазил спокойствие. Близък наблюдател, вглеждайки се в лицето му, не би могъл да разбере, че сърцето му, подскачащо чак до гърлото, току-що му разклатило двата предни зъба. Той заговорил с приповдигнат тон, с който толкова често укротявал непокорни акционери.

— Абсурд! Няма никакви стърготини и хартии по пода.

Реджи ми каза, че ги е видял.

— Оптическа измама, несъмнено.

— Може би си прав. И все пак, така, за разнообразие, ще отида да погледна. Ще взема и полицаи Попджой с мен. Сигурна съм, че ще му е интересно.

Сърцето на сър Джаспър направило салтомортале.

— Полицай Попджой? — потреперил той.

— Той е в колата ми. Мислех, че е разумно да го повикам. Сър Джаспър я стиснал нервно за ръката.

— Не, не, не влизай, особено в компанията на Попджой. Истината, мила моя, е, че има малко от веществото, за което ти е споменал младият Мълинър. Така се случи, че наистина изпуснах няколко стърготини и малко хартия, която носех със себе си — не мога да си спомня защо — а после се препънах от невнимание в една кутия парафин и я разлях. Такова нещо може да се случи на всеки, но твърде възможно е човек като Попджой да си извади погрешни заключения.

— Може да си помисли, че искаш да измамиш застрахователната компания с една значителна сума.

— Допустимо. Тези полицаи са склонни да си мислят винаги най-лошото.

— Не би си и помислил да правиш такова нещо, нали?

— Разбира се, че не.

— Или да пробутваш на доверчиви малоумници петролни акции без никаква стойност? А, сетих се нещо, чичо Джаспър. Знаех си, че трябва нещо да ти кажа. Реджи размисли за тези акции от „Вонящата река“. Не ги иска. Наистина — добавила Аманда в отговор на забележката на сър Джаспър, че той ги е закупил с удоволствие, — но той иска ти да му ги откупиш обратно.

— Иска му се, така ли?

— Казах му, че ще е удоволствие за теб.

— Каза му, така ли?

— Няма ли да е удоволствие за теб?

— Не, няма.

— Много лошо. Попджой!

— Госпожице?

— Елате, ако обичате.

— Моля те! — извикал сър Джаспър. — Моля те, моля те, моля те!

— Един момент, Попджой. Какво решаваш, чичо Джаспър?

— Ако наистина младият Мълинър иска да ми продаде обратно тези акции...

— Да, иска. Със сигурност. Станали са му страшно неприятни.

Последвала пауза. След това от вътрешностите на сър Джаспър се откъртил стон, доста наподобяващ този в песента „Олд Ман Ривър“.

— Добре. Съгласен съм.

— Чудесно. Попджой!

— Госпожице?

— Не идвай насам.

— Добре, госпожице.

— А сега — казала Аманда — да отидем в кабинета ти, където искам да напишеш чек на името на Реджиналд Мълинър за сто хиляди лири.

Сър Джаспър се олюлял.

— Сто хиляди? Той ми плати само петдесет хиляди.

— Цената им много се вдигна на борсата. Със сигурност никой по-добре от теб не разбира колебанията на борсата. Моят съвет е да сключим сделката веднага, докато акциите не са скочили още. Или може би предпочиташ да помоля още веднъж Попджой да дойде насам?

— Не, не. В никакъв случай.

— Както искаш. Попджой!

— Госпожице?

— Все още не идвай насам.

— Много добре, госпожице.

Още един стон се откъртил от сър Джаспър. Погледнал с укор племенницата си.

— Ето как се отплащаш за моята безкрайна доброта. От години аз те обсипвам с любовта на...

— А сега ще обсипеш Реджи със сто хиляди лири.

На сър Джаспър му хрумнала внезапна идея.

— Чудя се — казал той, — дали вместо чек за тази сума младият Мълинър няма да предпочете пакет акции от „Тъмносин Атлантик“ на същата стойност. Това е компания, основана с цел извличане на злато

от морската вода, и възможностите ѝ са безгранични. Бих бил изненадан... не, стъписан, ако някой, инвестирал в нея, не си осигури деветдесет процента върху...

Тук сър Джаспър бил прекъснат рязко от младото момиче.

— Добре — казал той, след като тя свършила. — Да, да. Разбирам те — и въздъхнал тихо. — Беше просто едно разумно предложение.

---

[1] Олд (англ.) — стар; може да се произнася и като „ол“ — Б.пр.

↑

[2] Сардини — игра на думи; на английски петрол и олио е една и съща дума. Р. Мълинър има предвид сардини в растително масло — Б.пр. ↑

[3] Лорд Тенисън — (1809–1892), англ. поет, известен предимно с елегиите си — Б.пр. ↑

[4] Дж. Б. Пристли — (1733–1804) — англ. учен и духовник, открил газираната вода и химическия елемент кислород през 1774 г. — Б.пр. ↑

[5] Уиндзор — замък на река Темза, построен през XIV в., сега резиденция на английското кралско семейство — Б.пр. ↑

[6] Бял слон — (англ. идиом) — имущество, което е скъпо за поддържане и носи само главоболия — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.